

איש-מוכח אדמונד דיין

וגם מנורה. כשחזר מהעבודה היה נוהג לשבת עם הילדים ולעזור להם בשיעורים.

גיבור צעיר קפץ לתוך הנחל-והיפנה את תשומת הלב למשפחת איוב המודרנית

פניו הכחושות, מכוסות זיפי זקן, לא גילו אף שמץ של התרגשות. הוא נראה כמי שלא הבין את תוכן המכתב, מופתע קימעה לקבל חבילה מאדם לא מוכר.

★ ★ ★

כמו מדך

ע זכרה נוספת שנראתה לא מובנת לי ברוך: למה הפך אדמונד לגיבור? ברוך בא ארצה ב-1956, ללא שום יד מרות להיפך לגיבור. הוא רצה רק לחיות — וחי בקושי.

קריאתה היתה מורכבת או מפחונים בלבד. רק אחרי שנתיים החלו בונים את ה"רכבות", שבאחת מהן קיבלה משפחת דיין דירה, ממנה יצא אדמונד לעבודתו בפעם האחרונה.

שם עמדה מיטתו של אדמונד, הצביע ברוך על פינה ריקה בחדר הקטן. המיטה לא הוצאה, היא רק הועברה לחדר סמוך,

לא נראתה בקריאת מעולם. מקרה כזה טרם התרחש בעיר העולים. פרוספר הרוש, שנקש על דלת אחד מקרו-נות ה"רכבות", לא הביא עימו הודעת תש" לום מיסים, כהרגלו, או מכתב משרדי מדאיג אחר. למכתב שבידו היה תוכן לא שיגרת: "ידוע לנו כי האסון שפקד אותכם גרם, מלבד הכאב והסבל, גם להוצאות בלתי-צפויות מראש, ומנע מבני המשפחה לעסוק במלאכתם, בעיקר בימי השבעה. אנו מעבירים אליך המתאה על-סך שלוש מאות ל"י כהשתתפותנו בהוצאות השוטפות של בני המשפחה בימים אלה".

הרוש נשא אתו גם חבילה, עטופה בנייר חום, נושאת חותמות דואר וכתובת: "מוע-דון רוטורי קריאת. עבור משפחת החייל אדמונד דיין ז"ל". שם השולח: "חיים בר-ישע, משק דגניה".

ברוך, אב המשפחה, הסיר את העטיפה, התבונן בבגדי הילדים שהונחו בקפידה,

החייל אדמונד, בנה המסור של מש-פחת דיין, כפי שנראה בתחילת שירותו הצבאי, שלטימו נותרו לו 10 חודשים.

חלקה הגדול של עיר העתיד קריאת מורכב מטלמס. ואכן, שיכונים אלה, שזכו לכינוי העממי "רכבות", דומים יותר לק-רוגות משא מאשר לדירות אנושיות. חלקן הגדול של הדירות תפוס על-ידי מיטות, ועל 34 ממ"ר נאלצים לחיות ואף לישון שתיים-עשרה נפשות.

היו שנים-עשר איש. נשארו אחד-עשר. האדם החסר נקבר לפני שבוע, ובהלחיתו השתתפה העיר כולה. ננאמו נאומים: על גבורה ועל הקרבה עצמית, והלוויה כזו

מקום האסון המשולש

המקום בו נפלה אסתר נחל הסוער (1), מרוחק כ-150 מטר מהגשר החדש (2), קפץ לנחל אדמונד דיין, ליד הגשר מעד וטבע שמואל אפריגן. ליד הבניינים החדשים (3).

פה, ליד השולחן, ישב יום-יום עד הערב. כשהקטנים הלכו לישון היה יוצא אדמונד לבלות עם החברים. אך השלחה המשפחתית נסתיימה במהרה. להשתלמות כקצין ימי לא זכה, אך הדרך לים נשארה פתוחה בפניו, כשהתגייס לחיל הים.

כבר בתחילת דרכו בצבא, הציף את קציני הסעד בבקשות לשיחרור משירות. הצבא אומנם איפשר לו השתלמות מקצועית, אך דרישות העזרה בבית ניראו לו חשובות יותר. המשפחה נזקקה לכסף.

את השיחרור המבוקש לא קיבל, זכה במקומו לחופשה בת ארבעה חודשים כדי לעזור למשפחה.

★ ★ ★

תשע לירות לבית-הספר

ה היה היום האחרון. למחרת היה חייב אדמונד לחזור לבסיסו, להמשיך בשירות עשרה חודשים נוספים.

גשם ולעפות ניתך על הארץ ללא הפוגה. בבוקר ניראה היה כי מבול חדש עומד לשטוף את האדמה. כשהתכונן אדמונד ללכת לעבודה פנתה אליו אמו: "למה לך ללכת בגשם כזה לעבוד בבניין? מחר אתה חוזר לצבא וכדאי שתישאר היום בבית. תשאר עמי".

אדמונד סירב: "אני חייב ללכת דחקא בגלל שזה יומי האחרון, אמא. מחר כבר לא ארחיח, וחבל על כל גרוש". ואכן, לכל פרוטה שהרחיח אדמונד היה משקל של ל"ב. מהכסף הראשון שקיבל הפריש תשע ל"ב רות, שילם אותן לבית-הספר. סכום זה הבטיח ארוחה אחת ביום לרבקה, יוסי ו-רותי.

כי בקריאת גת מקבל כל תלמיד ארוחה אחת ליום במסגרת בית-הספר, עבור תש-לום סימלי של שלוש לירות לחודש. מש-

קטן יותר וצפוף יותר מקודמו. ישנים בה עתה ארבעה ילדים קטנים.

אך אדמונד ישן כמו מלך: לבדו במיטה. ואכן מעמדו במשפחה דמה לזה של מלך. לא בגלל היותו בכור — יהודה מבוגר ממנו בארבע שנים — אלא בגלל שנחשב לטוב שבבנים. הוא נחשב לעתיד המשפחה ולתקוותה. יהודה חזר מן הצבא לפני שנה וחצי, התכונן להתחתן. אך לשם כך נזקק לדירה משלו, וכל פרוטה שהרחיח חסך למטרה זו. אדמונד אמר על כך: "אל תדאג אבא, אני אעבוד וארחיח כסף. יהיו לך חיים טובים".

★ ★ ★

הדרך אל הים

ממשפחה הועידה את אדמונד ללי-מודים. הוא סיים את בית-הספר היסודי, החל בלימודים תיכוניים. את הכיתה החמי-שית גמר בהצטיינות, המשיך בהצלחה ב-כיתה השישית, אך לא זכה לסיימה.

עד לפני ארבע שנים היה מקור הפרנסה בעבודת הדחק של אבי המשפחה. ואז זכה ברוך בעבודה קבועה, ראשונה בחייו, כפועל חקלאי בפרוס.

אך הקביעות לא היתה מוחלטת. בקיץ, כשעובדים יום-יום, אפשר להשתכר 280-300 ל"י בחודש. בחורף, כשהימים גשומים, מסתיימת האידיליה. את משכורתו האחרונה קיבל ברוך לפני חודשיים.

אדמונד נאלץ להפסיק את לימודיו בתי-כון, אך לא נטש את רעיון הלימודים כליל. נרשם לבית-ספר לקצינים בעכו. את הבחינות עבר בהצלחה, אך נאלץ להסי-תפק בכך. שכר הלימוד הכולל, 600 ל"י, ניראה סכום פנטסטי עבור משפחתו. הנער החל לעבוד בתחנת בניין מקומית.

הוא הרחיב מאתיים לירות בחודש, וכל גרוש הביא הביתה, סיפר השבוע ברוך. הוא קנה בשביל הבית את הכל גם דוד

אסתר וייטמן (ראשונה מימין) יחד עם אחיה ואביה. ביום האסון היה האב, ניסים, בשרות מילואים. על מיקרה האסון, בו מעדה בתו ונסחפה בשטף הנחל, נודע לו למחרת מקריאה בעתונים.

משפחת הקורבן